

FINANSMAN ŞİRKETLERİ RAPORU

2024 Mart sonu itibarıyla finansman şirketleri sektöründe 20 şirket faaliyet göstermekte olup, 2022 yılına göre şirket sayısı stabil kalmıştır. Söz konusu şirketlerden dokuzu otomotiv imalatçısı olan firmalar tarafından kendi ürünlerinin finansmanını sağlamak üzere kurulan (captive companies) şirketlerdir. Captive şirketlerin haricinde de taşıt kredisi hizmeti sunan finansman şirketleri bulunmakla birlikte, bu şirketler her türden otomobil markası için taşıt kredisi kullanmaktadır.

FKB'nin 2023 yılsonu verilerine göre, bireysel ve ticari taşıt kredileri sektörün toplam finansman alacaklarının %91,1'ini oluşturmaktadır. 2022 yılına göre kıyaslama yaparsak, ticari taşıt kredilerinin payı %74,2'den %83,8'e yükselirken, bireysel taşıt kredilerinin payı %16,7'den %7,3'e kadar gerilemiştir. Nitekim, 2023 yılında finansman şirketleri sektörünün toplam taşıt kredileri (banka ve finansman şirketlerinin toplam kullandığı taşıt kredileri) içerisinde yer alan bireysel kredilerden aldığı pay da %4,4'den %2,5'e gerilerken, bankaların aldığı pay ise %21,4'den %27,6'ya yükselmiştir. Bu durum, finansman şirketleri sektörünün bireysel taşıt kredilerinde bankalarla rekabet etmekte zorlandığını, ancak bankaların ticari kredilerine getirilen kısıtlamalar nedeniyle de finansman şirketleri sektörünün ticari tarafta büyüebildiğini göstermektedir. Ayrıca, 2023 yıl sonu itibarıyla FKB'nin yeni açılan finansman kredi verilerine göre, finansman şirketleri sektörü, kredi adedi bakımından bireysel taşıt kredilerinde %43,0 küçülürken, ticari taşıt kredilerinde %39,0 oranında büyümüştür. Söz konusu ticari kredilerin alt kırılımına bakıldığında, otomobil ve hafif ticari araç segmentine verilen kredi adetleri ile büyüme ivmesinin yakalandığı ve büyüme oranının da %51,0 olduğu görülmektedir.

2023 yılında taşıt ve konut hariç diğer kredilerin payı (kısaca diğer krediler) 2022 yılındaki %9,1 seviyesinden %8,9'a gerilemiştir. Bununla birlikte, FKB'nin yeni açılan finansman kredi verilerine göre, diğer krediler toplamda adet bazında %13,0 büyümüş ve bu büyüme de dayanıklı tüketim ürünlerinden kaynaklanmıştır. 2024 yılında getirilen kredi kartına ilişkin kısıtlamalarla birlikte, ilerleyen dönemde bu alanda daha fazla artış yaşanmasının muhtemel olduğu düşüncesindeyiz.

Sektör konut kredisi olarak sadece 89 adet kredi kullanmış olup, söz konusu krediler sektörün toplam kredileri içindeki payı %1,0'ın altında bir oranda kalmıştır. Bununla birlikte, yeni faaliyet izni alan bazı finansman şirketlerinin bu alanda da faaliyet göstermeyi planladıkları bilinmektedir.

Azalan müşteri sayılarına rağmen, %17,7 oranında artış gösteren sözleşme sayıları nedeniyle sektörün işlem hacmi, %121,4 oranında artış göstermiştir. Bu artış, diğer banka dışı finans sektörleri olan leasing ile faktoring sektörlerinin işlem hacmi artışının üzerinde gerçekleşmiştir. Artan işlem hacmi ile birlikte, 2023 yılında, net finansman alacakları %89,6, aktifler ise %87,5 oranında artmıştır. Söz konusu artışlar enflasyon oranının üzerinde kalmış ve sektör büyümüştür. Bankalara getirilen kısıtlamalar nedeniyle, sektörün 2024 yılında da büyümesi öngörülmektedir.

Sektörün alacak kalitesi, sektördeki büyümeye rağmen kötüleşmemiş, bilakis nominal TGA tutarı benzer seviyede kaldığı için, TGA oranı %1,9'dan %1,0'a gerilemiştir. TBB Risk Merkezi verilerine göre, finansman şirketlerinin kullandığı brüt ticari kredilerin sektörel dağılımı incelendiğinde, %28,4 payla toptan ve perakende ticaret sektörü ön planda yer alırken, arkasından %21,7 payla taşımacılık, depolama ve haberleşme sektörü, %19,4 ile imalat sanayi ve %12,0 payla finansal aracılık gelmektedir. Tasfiye olunacak kredilerdeki payı %38,6 ile en yüksek sektör, taşımacılık, depolama ve haberleşme sektörüdür. Bu sektörü %16,0 payla toptan ve perakende sektörü takip etmektedir. Bireysel tarafta ise beklenildiği üzere otomobil kredilerinin payı yüksek olup, arkasından diğer krediler

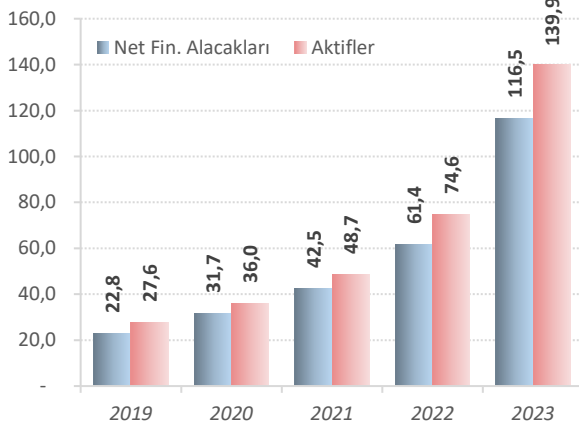
FİNANSMAN ŞİRKETLERİ RAPORU

gelmektedir. Ancak, tasfiye olunacak kredilerden alınan pay göz önüne alındığında ise, diğer krediler %79,1 ile ön planda yer almaktadır. Bunun nedeni, yüksek enflasyon neticesinde taşıt rehni bulunan araçların değerlerinin çok yükselmesi ve bu nedenle tüketicinin aldığı krediyi ödemede daha istekli olmasıdır. Diğer kategorisinde yer alan perakende finansman kredilerinde ise, malın ikinci el değeri bir araca göre çok daha düşük olduğu için ödeme isteği nispeten daha düşük olabilmektedir.

Ocak-Aralık 2023 döneminde net faiz marjı yükselmiş ve sektörün enflasyon karşısında büyümesiyle birlikte, finansman gelirleri %117,2 oranında, enflasyon üzerinde artış göstermiştir. Finansman maliyetlerinden sonra geriye kalan net finansman gelirleri ise, 2023 yılında 2022 yılına göre %117,4 oranında artmıştır. 2023 yılında, operasyonel giderlerin %57,1 oranında artmasına rağmen, operasyonel giderler öncesi karın %170,8 oranında artması neticesinde, sektör, -331 milyon TL ana faaliyet zararından 1,6 milyar TL ana faaliyet karına geçmiştir. Sektörün net karı, ana faaliyet karına eklenen 2,4 milyar TL tutarında diğer gelirler ve 1,9 milyar TL mevduat faiz geliri neticesinde, %139,1 artışla 4,5 milyar TL olarak açıklanmıştır. Enflasyon etkisi hesaba katıldığında, net karın büyüdüğü görülmektedir. 2023 yılı itibarıyla, sektörün ödenmiş sermayesi, net karı ve kar yedeklerindeki artışın da etkisiyle özkaynaklar %68,2 oranında artış göstermiş, ancak özkaynak oranı aktiflerin daha yüksek oranda artması neticesinde, %14,1'den %12,6'ya gerilemiştir.

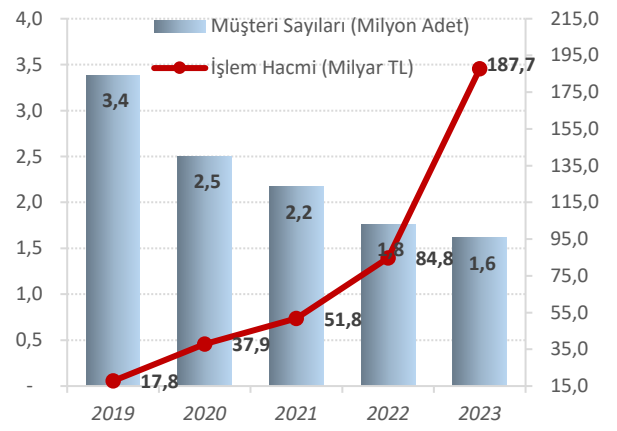
GÖSTERGELER

Şekil 1-Net Fin. Alacakları ve Aktifler, Milyar TL

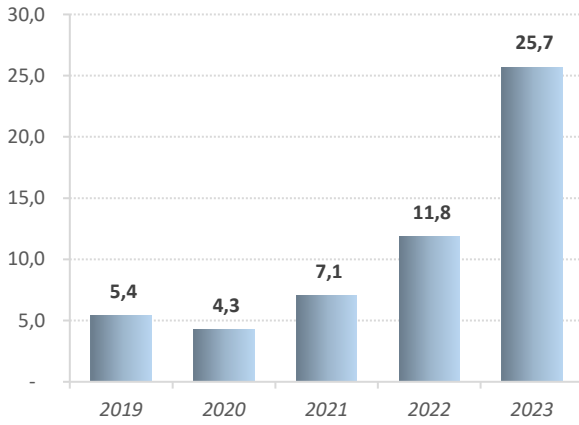
Kaynak: BDDK

Şekil 2-İşlem Hacmi ve Müşteri Sayısı

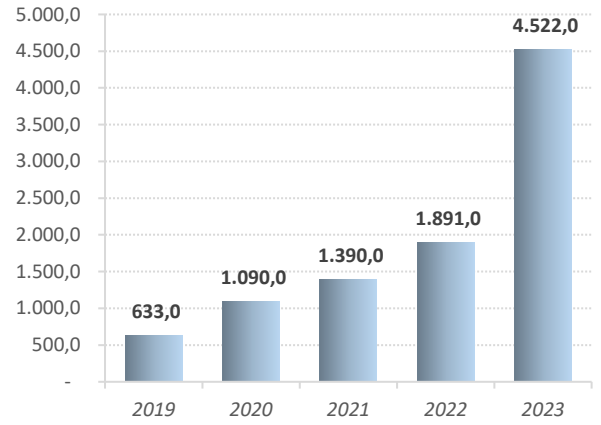
Kaynak: FKB ve BDDK

Şekil 3- Finansman Gelirleri, Milyar TL

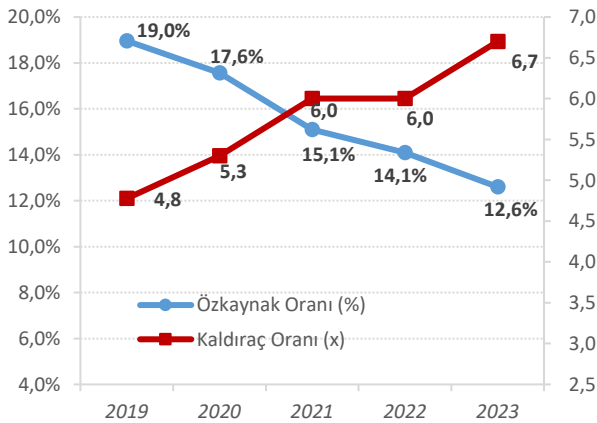
Kaynak: BDDK

Şekil 4-Net Kar, Milyon TL

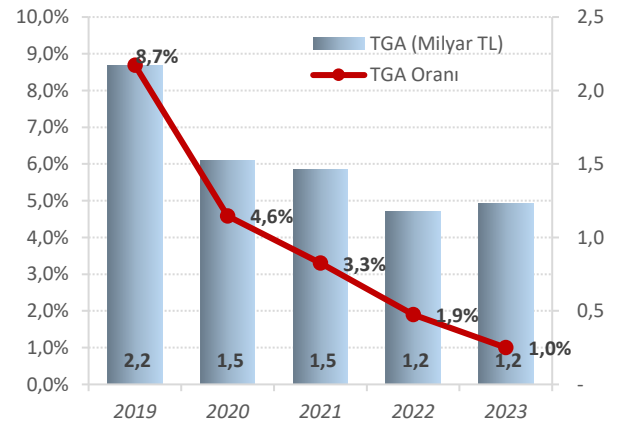
Kaynak: BDDK

Şekil 5-Özkaynak ve Kaldıraç Oranları

Kaynak: Turkrating

Şekil 6-TGA Tutarı (Milyar TL) ve TGA Oranı

Kaynak: BDDK

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

sila@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
